

ban 07 WEEKSTAAT VAN HET EUROSISTEEM (in miljoenen euro's)

Stand per 13-03-2020 en Verschil met 06-03-2020

(Onderstaande weekstaat is sterk vereenvoudigd in relatie tot het monetair beleid.)

ACTIVA			PASSIVA		
	Stand	Verschil		Stand	Verschil
1 Goud en Deviezen	470.706	1	1 Bankbiljetten in Omloop	1.285.963	5.518
2 Basisherfinanciering	2.163	763	2 Rekeningen-courant Banken**)	1.599.544	-62.155
3 Langerlopende Herfinanciering	615.515	0	3 Depositofaciliteit	284.106	35.780
4 Marginale Beleningsfaciliteit	8	-6	4 Rekening-courant Overheid	271.425	13.275
5 Aangekochte waardepapieren*)	2.680.011	5.287			
Overige activa-rekeningen	<u>935.836</u>	<u>-4.024</u>	Overige passiva-rekeningen	<u>1.263.201</u>	<u>9.607</u>
Totale activa	4.704.239	2.025	Totale passiva	4.704.239	2.025

*) Deze post betreft vooral het bedrag van monetaire verruiming ('quantitative easing'), d.i. het bedrag waarvoor de centrale bank staatsobligaties en ander schuld papier van de banken koopt met als doel de economie te stimuleren.

***) inclusief reserveverplichtingen

De weekstaat van de ECB geeft inzicht in de situatie op de geldmarkt en de verandering daarin. Het betreft hier de geldmarkt in enge zin: het onderdeel van de geldmarkt waar banken elkaar ontmoeten.

Het doel van het monetaire beleid van de ECB is het handhaven van prijsstabiliteit in het Eurogebied. Het geldhoeveelheidsbeleid (de ECB let daarbij op de groei van de geldhoeveelheid in verhouding tot het nationaal inkomen) wordt gevoerd met behulp van het rentebeleid.

Er zijn drie **monetaire beleidsinstrumenten** waarmee de ECB de liquiditeitspositie van de banken in het Eurogebied kan beïnvloeden. Daarmee kan de ECB de geldmarktrente naar het niveau sturen dat zij wenselijk acht om de doelstelling van het handhaven van prijsstabiliteit te realiseren.

- reserveverplichtingen
- open markttransacties (basisherfinanciering, langerlopende herfinanciering en structurele transacties)
- permanente faciliteiten (marginale beleningsfaciliteit en depositofaciliteit)

Zie voor de betekenis van bovenstaande begrippen extra notitie 09: Europees monetair beleid (uitgebreid).

Banken hebben de verplichting reserves aan te houden op hun rekeningen-courant tegoed bij de ECB (zogenoemde kasreserveverplichtingen). Op die manier zorgt de ECB voor een vergroting van het liquiditeitstekort op de geldmarkt.

Bij een liquiditeitstekort op de geldmarkt zullen de banken altijd van de ECB willen lenen. De ECB is monopolist voor het verstrekken van liquiditeiten (centrale bankgeld) aan de banken. Het uitlenen van dit geld wil de ECB doen tegen het door haar gewenste rentetarief. Zodoende kan de ECB de liquiditeitsverhoudingen op de geldmarkt beheersen en vooral de geldmarktrente sturen.

De ECB dient er altijd voor te zorgen dat de vraag naar en het aanbod van centrale bankgeld in evenwicht is. Als de vraag naar centrale bankgeld groter is dan het aanbod zal de rente stijgen (tot de marginale beleningsrente) en als de vraag naar centrale bankgeld kleiner is dan het aanbod zal de rente dalen (tot de depositorente).

De totale kredietverlening van de ECB aan de banken bestaat uit de actiefposten 2, 3, 4 en 5 minus de passivapost 3. Er is derhalve voor $3.296.697 - 284.106 = 3.013.591$ miljoen euro krediet verleend.

We kunnen de verandering van het verleende krediet berekenen door te kijken naar veranderingen van posten die verband houden met **monetaire factoren** (de drie monetaire beleidsinstrumenten waarmee de ECB de liquiditeitspositie van de banken in het Eurogebied kan beïnvloeden).

	toegenomen aanbod van krediet	afgenomen aanbod van krediet
Basisherfinanciering	767	-
Langerlopende herfinanciering	-	-
Marginale beleningsfaciliteit	-	6
Depositofaciliteit	-	35.780
Aangekochte waardepapieren	5.287	-
Conclusie: Door monetaire factoren is het aanbod van centrale bankgeld per saldo met $35.786 - 6.054 = 29.732$ miljoen euro afgenomen.		

We kunnen de verandering van het verleende krediet ook berekenen door te kijken naar veranderingen van posten die verband houden met zogenaamde **autonome factoren** (die de ECB niet direct kan beïnvloeden).

	toegenomen vraag naar krediet	afgenomen vraag naar krediet
Goud en deviezen	-	1
Bankbiljetten in omloop	5.518	-
Rekening-courant Banken	-	62.155
Rekening-courant Overheid	13.275	-
Overige activa	4.024	-
Overige passiva	9.607	-
Conclusie: Door autonome factoren is de vraag naar centrale bankgeld per saldo met $62.156 - 32.424 = 29.732$ miljoen euro afgenomen.		

Om de vraag naar en het aanbod van centrale bankgeld weer in evenwicht te krijgen, dient de ECB dus 29.732 miljoen euro minder aan liquiditeiten te verstrekken.

- Indien de ECB minder liquiditeiten verstrekt aan de banken dan de vraag naar centrale bankgeld, is er sprake van een **verkraping** van de geldmarkt, de banken beschikken dan over minder mogelijkheden om krediet te verlenen.
- Indien de ECB meer liquiditeiten verstrekt aan de banken dan de vraag naar centrale bankgeld, is er sprake van een **verruiming** van de geldmarkt, de banken beschikken dan over meer mogelijkheden om krediet te verlenen.

OORZAKEN VOOR VERKRAPPING EN VERRUIMING VAN DE GELDMARKT

Verkraping of verruiming van de geldmarkt kan worden veroorzaakt door monetaire factoren en/of door autonome factoren. In het onderstaande schema worden mogelijke oorzaken voor verkraping of verruiming van de geldmarkt genoemd.

Verkraping door monetaire factoren	Verruiming door monetaire factoren
Afname basisherfinanciering	Toename basisherfinanciering
Afname langerlopende herfinanciering	Toename langerlopende herfinanciering
Afname marginale beleningsfaciliteit	Toename marginale beleningsfaciliteit
Verkoop waardepapieren	Aankoop waardepapieren
Verhoging reserveverplichting	Verlaging reserveverplichting
Toename depositofaciliteit	Afname depositofaciliteit
Verkraping door autonome factoren	Verruiming door autonome factoren
Toename bankbiljettencirculatie	Afname bankbiljettencirculatie
Belastingafdrachten (toename saldo overheid)	Betaling ambtenarensalarissen (afname saldo overheid)
Verkoop deviezen	Aankoop deviezen